

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishvu prejeman:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Izjava vsak dan svezor izvzemai nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnishvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez isodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“, telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele.
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v priljučju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.

Upravnishvu: Knaflcova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Škof in nadsodišče v Gradcu.

Tožitelj se je dostavila sedaj rešitev o Jegličevem ugovoru. Razloge te obodovanja vredne rešitve priobčujemo tu doslovno, kakor smo bili obljubili. In sicer v jeziku, v katerem se je tožitelj ta rešitev dostavila.

Dotični spis slove:

Pr. 41/11/7

Das k. k. Oberlandesgericht in Graz, Senat IV, als Gerichtshof II. Instanz hat unter dem Vorsitz des k. k. Oberlandesgerichts-Präsidenten Dr. R. v. Pitreich und in Anwesenheit des k. k. Hofrates Gstirner, des k. k. Hofrates und Kreisgerichts-Präsidenten Dr. Bouvier, und der k. k. Oberlandesgerichtsräte Schwentner und Dr. Ehmer, nach Anhörung des k. k. Oberstaatsanwalts - Stellvertreters Tschech, über den Einspruch des Dr. Anton Bonaventura Jeglič, Fürstbischof von Laibach gegen die Anklageschrift der Privatankläger Dr. Ivan Tavcar, Dr. Karl Triller, Dr. Fran Novak, Josef Reiser, Adolf Ribnikar und Fran Višnikar zu entscheiden befunden:

Es werde der Anklage keine Folge gegeben und das Verfahren eingestellt.

Gründe:

Für die Frage, ob der Angriff gerichtet ist gegen die Ehre einer bestimmten Person, entscheiden Tendenzen und Gesamthalt des Hirtenbriefes.

Bekämpfung wird die Lehre einer Partei, getadelt das Verhalten der politischen Gegner in Glaubenssachen. Den Gläubigen wird vorgehalten die schwere Verfehlung durch Stimmabgabe für Männer, welche empfohlen werden von der liberalen Partei oder sozialdemokratischen Partei.

Wenn in verbreiteten Schriften zu politischen Parteizwecken beleidigende Ausfälle gegen eine Partei vorkommen, ohne dass solche gerade in Beziehung zu gewissen bestimmten Personen gebracht werden können, so kann deshalb von solchen Personen die zu der betreffenden Partei gehören, keineswegs wegen ihrer Eigenschaft als Genossen oder Führer der Partei Anklage erhoben werden.

Es kann immerhin sein, dass dieser oder jener nicht irrt, wenn er sich als Objekt der Beleidigung betrachtet.

Allein, soll der Urheber zur Verantwortung gezogen werden, dann muss der Beleidigte ausdrücklich genannt oder durch gewisse individuelle Merkmale und Umstände dargestellt bezeichnet sein, dass die Absicht gerade ihn zu beleidigen nicht ohne Grund daraus gefolgert werden kann.

Einen solchen Angriff gegen eine bestimmte Person lässt aber der Gesamthalt der Hirtenbriefes vermissen.

Aus diesen Gründen war der Anklage keine Folge zu geben und die Einstellung des Strafverfahrens zu verfügen. (§ 213, Z. 4, St. P. O.)

Graz, am 12. Juli 1911.

Pitreich m. p.

Für die richtige Abschrift:

K. k. Landesgericht Laibach, K. Abth. VI., am 17. Juli 1911.

Razlogi sodnega dvora II. instancije izzivljejo najostrejšo kritiko — ne toliko politikov kot pravnikov.

Ti razlogi, kojih površnost v oči bode, v glavni stvari sami sebi nasprotujejo. Škof, ki je v svojem pastirskem listu nagrmadil vse polno žganjarskih napadov, se oprošča, češ da iz pastirskega lista ne izhaja z zadostno določenostjo, da merijo ti napadi ravno na oficijalno proglašene kandidate slovenske napredne stranke.

V razlogih pa pravijo graški gospodje sami, da svari škof pred možmi, »welche empfohlen werden von der liberalen Partei«.

In kakor bi se hotelo nadsodišče še malo pošaliti, izjavlja v razlogih: »Es kann immerhin sein, dass dieser oder jener nicht irrt, wenn er sich als Objekt der Beleidigung betrachtet.«

Tukaj torej nadsodišče samo priznava, da obsega pastirski list žaljenje, in da se nekateri izmed obtožiteljev nikakor ne motijo, če mislijo, da leti žaljenje na nje.

Bolj nerodno bi nadsodišče svojega ukrepa ne bilo moglo utemeljiti. Po duševni kvaliteti, ki diha iz razlogov, se čisto gotovo ne motimo, če prisojamo očetstvo teh slabotnih razlogov apel. svetniku Schwentnerju.

Sicer je pa rešitev pravniško nevzdržljiva, ker se ne more potisniti niti pod eno točko § 213. kazenske pravde. Sodni dvor II. instancije je sodil o okoljstvinah, o katerih soditi je bilo poklicano porotno sodišče.

Končno je tudi neresnica, da je škof grajal edino le das Verhalten der politischen Gegner in Glaubenssachen. Škof je vendar našim oficijalno proglašenim kandidatom, med drugim tudi očital, da so za razuzdano in prešestvovanje!

Več pisati, se nam ne vidi potrebno. Eno pa ostane resnica: Take rešitve služijo v kvar zgolj le justici sami. In to obžalujemo!

Davčni viljak.

Zborovanje obrtnikov, ki se je vršilo snoci v dvorani »Mestnega doma« je otvoril načelnik »Obrtnega društva«

Breskvar

ter dal kot prvemu besedo deželnemu poslancu

dr. Novaku,

ki poudarja, da smatra za svojo dolžnost kot poslanec trgovske in obrtniške zbornice za Kranjsko, da podpira po svojih močeh težnje obrtnega stanu in nastopa proti krivicam, ki se mu gode od raznih oblasti. Obrtni stan je mogočen faktor v državi in v narodu; tudi pri nas tvori obrtni stan lep del celega naroda. Te važnosti tudi naše oblasti niso nikdar tajile in upoštevajoč važno vlogo, ki jo igra v državi obrtni stan, so rešile in reševale marsikako vprašanje. Tako je bilo seveda le v teoriji, v praksi pa se je upoštevanje obrtnega stanu od strani državnih oblasti pokazalo v povsem drugi luči. Obrtnemu stanu, ki že itak trpi pod nepotrebnim in pretirano domačo in tujo konkurenco, stoje nasproti mogočna, od države vzdrževana konkurenčna podjetja. Opetovano sem imel priliko opozarjati na nedopustno konkurenco, ki jo dela našim obrtnikom prisilna delavnica. K temu pa pride še nemoralni in pogubni politični boj, ki se je razpasel po zaslugi brevestnih klerikalnih poslancev po celi deželi in grozi uničiti tudi marsikako cvetočo obrt. Vrh vsega tega pa prihaja še davčna oblast s svojim kriviničnim davčnim vijakom. Znano je, da plačuje Kranjec rad davek, plačeval ga je od nekdanj krvnega in denarnega v najobilnejši meri, jernovom življenju neznanega in tuje- ga... Morda se ji bo zahotelo kdaj celo nazaj v to veselo brezskrbno življenje, morda jo čakajo v prihodnosti celo skrbri in težave, pa je zopet zagledala v duhu smehljajoči Ambrožev obraz in tiste njegove dobrodušne oči, ki jo pozdravljajo vedno tako prijazno in ljubeče...

Med tem pa je korakal gozdar Ambrož počasi po temnem lesu proti svojem domu in tako se mu je zdelo, da je nebo posejano z zvezdami tako na gosto, kakor še nikoli. Vse lepše so šuštel mogočna drevesa, kakor drugače in poln sreče in sladkih sanj je bil ves gozd tja do daljnih gorskih vrhov, nad katerimi je slonelo nebo, kakor mogočen baldahin. Kajti Ambrož se je izpolnila največja želja, ki jo je nosil v svojem srečju: zdaj je vedel, da pripelje v kratkem na svoj tihi dom nevesto Maričko, ki je zmedla vse njegove misli, da jo je videl pred seboj venomer... Nobena žrtev bi mu ne bila prevelika, če bi si jo moral priporiti, a zdaj, ko je vedel, da mu je naklonjena tudi ona, je bil tem srečnejši... In že je sanjal kako uredi svoj dom, da jima bo teklo življenje tem prijetneje, da bo zadovoljna in srečna tudi ona in se ne bo nikoli kesala, ker se je odločila zanj, ki živi tam v svoji tihi samoti. In ravno te samote je bil gozdar Ambrož zdaj najbolj vesel in kot še ni-

menov rezati iz svoje kože pa tudi on ne pusti. Proti krivicam je naperjen ta shod, proti krivicam, ki se gode obrtnikom davkoplačevalcem od strani davčne oblasti in nekaterih štrebarskih uradnikov, ki mislijo, da obrtnik ni še dosti izkervavel in da ga je treba še bolj odreti. (Klic: Odreti se ne damo!) Ne pada tu odj na vse davčne uradnike, če tudi plačevanje davkov ne spada med največje prijetnosti življenja. Le proti onim se obrača naš protest, ki mislijo, da je 20%, 30%, celo 75% (Klic: Tudi 100%) zvišanje davka za našega obrtnika dobro in dopustno. (Ogorčeni klici.)

Tako postopanje pa je nespametno in pogubno tudi za državo samo, ki to dopušča in ščiti te krivice. Če hoče imeti država obrtni stan za molzno kravo, mora skrbeti vsaj za to, da ostane ta molzna krava kolikor mogoče dolgo pri dobrem zdravju, pri nas pa vidimo dan za dnevom, kako nespametno izkorišča davčna oblast moči našega obrtništva.

Karakteristični so slučaji iz prizivne davčne komisije, ki ima ogromen material in brezštevilno slučajev, ko so bili obrtniki zaradi neznanih davčnih bremen prisiljeni, da so vložili priziv proti dohodnini. Mnogo pa je tudi takih obrtnikov, ki so s prisilno potrpežljivostjo opustili vložiti pritožbo. Mnogo takim pritožbam je prizivna davčna komisija ugodila, (Klici: Izredni slučaji!) toda to ni imelo zaželjenega učinka. Davčna administracija pa se na te odločbe prizivne davčne komisije ni niti najmanj ozirala marveč naložila dostikrat le še večje davke. (Velikansko ogorčenje.) Tako postopanje moramo z vsq upravičenostjo imenovati najmanj nelegalno. Če zahtevajo oblasti od davkoplačevalcev takozvano davčno moralno, bi morale oblasti same v tem oziru prednjačiti, ne pa tako eklatantno kršiti svoje lastne predpise. Če oblasti same ne upoštevajo teh predpisov, tem težje morejo to zahtevati od obrtnikov. (Pritrjevanje.)

V zadnjem času se je stališče obrtnika brez vsakega dvoma hudo poslabšalo. Pritiskajo na njega od vseh strani. Državni davki, deželni davki in občinske davščine, — vse se je zvišalo, zaslužek pa se ni primerno zvišal. Poleg vsega tega pa prihaja še osebno dohodninski davek, ki obrtniku jemlje zadnji košček kruha izpred ust, ker se predpisuje na tako nečuten in površen način.

Ne branimo se plačevati davkov, branimo pa se proti nezasišlanemu postopanju pri odmeri osebne dohodnine. (Pritrjevanje.) Kdor pravi, da so se dohodki obrtnikov v zadnjem času zvišali za 100%, ta laže, zato je vsako podobno zvišanje osebne dohodnine v nebo vpjoča krivica.

Narodno - napredna stranka si je postavila za nalogo, da štiti ravno tako kakor druge stanovite tudi obrtni stan, zato se obračajo lahko vsekdar obrtniki v svojih težnjah do nje in bodo našli vedno pravo razumevanje in upoštevanje.

Dolgotrajno odobravanje je sledilo govornikovim besedam, nakar se je oglašil gospod

Franchetti,

ki obžaluje mlačnost nekaterih kolegov v tako važnem vprašanju. Zaradi pretesnega prostora in ker obsega resolucija vse najvažnejše točke njegovega govora, se omejujemo samo na to, da prinesemo resolucijo, ki je bila na zborovanju soglasno sprejeta.

Resolucija

sklenjena na protestnem shodu zoper odmero osebne dohodnine dne 24. julija 1911. v »Mestnem domu« v Ljubljani zbranih obrtnikov.

I. Davčna uprava se pozivlja, da izbere za zaupne može in izvedence pri pripravi priredbe osebne dohodnine samo take ljudi, ki to zaupanje tudi vsestransko zaslužijo, ter, da se v ta namen vedno obrne do obrtnih združenj, da jim te take može imenujejo, kakor je to bilo že pred leti.

II. Davčna uprava se pozivlja, da pripravi za cenilno komisijo dobro utemeljena poročila, ter skrbi, da cenilna komisija ne bo cenila denarnega prometa itd. v svrhu določitve čistega dobička višje nego pridobinska komisija, marveč v soglasju s to cenitvijo.

III. Davčna uprava se pozivlja, da že enkrat narodi konec brezmejnemu povišanju osebne dohodnine brez navedbe vzroka, da skrbi za kako stalnost v obdačanju, ker so nastopile neznosne razmere, da se je nekemu trgovcu, ki je lani moral plačati davek od cenitve na podlagi prometa 800.000, letos se je pa promet cenil kar na 2.000.000 K, v drugem slučaju se je pripetilo nekemu malemu obrtniku, da vsled danih razmer in pogojev dolgo vrsto let ni plačeval nobene osebne dohodnine letos se mu je pa predpisala kar na 88 K, v tretjem slučaju se je nekemu obrtni-

II.

Tisto nedeljo, ko je praznoval logar Ambrož obletnico svoje poroke, je dobil čisto nepričakovano pismo od svojega starejšega brata, ki je živel v mestu. Malec se je začudil, kajti leto dni je že minulo, ko mu je pisal brat zadnje pismo in to namreč ob poroki, zdaj pa se ga je spomnil naenkrat s tako dolgim pismom, da ga je ogledaval logar Ambrož od začetka kar nekako strahoma kot da se ne more odločiti ali bi ga prečital ali ne. In ko ga je prebral do konca, je stisnil obrvi v ostro črto, kot da je zvedel kako neprijetno novico in se je za hip zamislil...

»Ali ti ni kaj po volji?« se mu je nasmehljala ženka Marička in po strani pogledala na pismo, ki ga je logar Ambrož še vedno vrtel med prsti.

Pa Ambrož je odkimal in pogledal po sobi, kot da jo hoče s pogledom premeriti.

»Ivan pride, kam bi neki ž njim?« je pomislil, a Marička ga je gledala še vedno začudeno in nerazumljivo...

»Kateri Ivan?« ga je povprašala in prisedla k mizi.

»I no, saj sem ti že pravil o njem.« je povzel logar Ambrož in pobobnal s prsti po mizi. »Sin mojega starejšega brata vendar! Stric sem mu, dasi ga komaj poznam; pa saj ni

LISTEK.

Bolnik.

Josip Premk.

(Dalje.)

Ko je bila čisto navadna nedelja, se je Marička oblekla tako praznično kot v Binkošti ali Veliki noči, in predno je odšla v cerkev, je naročila materi in očetu, ki sta bila že pri jutranji maši, naj ostaneta doma, ker pride logar Ambrož in naj mu ne odrečeta, za kar ju bo poprosil.

Malce začudeno sta se spogledala Čehlova, pa Marička je že odbežala skozi vežne duri vsa zardela, da ji nista mogla niti odgovoriti.

»Kako pa to neki pride,« je menil oča Čehel in se pogladil po pleši — »da ve dekle že vse tako vnaprej?«

A mati Čehlovka je zadovoljno prikimala in pričela naglo pristavljati k ognju, kar je našla najboljšega pri hiši.

In logar Ambrož je prišel res kakor je napovedala Marička. V novi zeleni obleki je prišel in v visokih novih škornjih tako čistih in svetlih, da so se solnčni žarki kar lomili v njih svetlobi. Mati Čehlovka se mu je

nasmehljala iz kuhinje, oča Čehel pa mu je podal roko in ga ogledoval z očividnim dopadanjem. Stopila sta v izbo in tam sta se dogovorila tako složno in prijateljsko, da je priromala slednjič na mizo trebušasta majolka polna rumenega vina. Mati pa je prišla in postavila predenj ocvrtja in pšeničnega kruha.

Ko se je Marička vrnila od desete maše, je bilo že vse dogovorjeno in sklenjeno, oča Čehel jo je kar posadil poleg Ambroža, ki je bil tako židane volje, da se je venomer smehljajal.

In nato so sedeli skupaj v živem pogovoru skoro do mraka.

Ko se je Ambrož poslovil, ga je spremila še nekoliko po vasi, na to pa se vrnila in odšla naravnost v svojo sobico, ker je čutila v srečo tako neko čudno tesnobo, kot da se je zgodilo z njo nekaj velikega in važnega... Da bi ljubila Ambroža tako silno in vroče, da bi ji bilo brez njega življenje popolnoma brez pomena, tega si ni mogla ravno priznati, a da ji ugaja bolj od vsakega izmed vaških fantov, to je čutila kmalu, ko je pričel zahajati k njim in tako je sklenila, da se mu ne odreče, če jo zasnuje. In sedaj se je zgodilo in ona je storila, kakor se je namenila. Premišljevala je o svoji bodočnosti in skoro ji je vstala v duši neka tiha bojazen pred vsem, kar jo sreča v tem

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Zvišanje delniške glavnice od K 5,000.000 na K 8,000.000 z izdajo 7500 novih delnic po K 400.— nominale v skupnem znesku K 3,000.000.

Prospekt.

Stalni razvoj bančnega poslovanja, ki se že razteza po vsem slovanskem jugu, osnivanje novih podružnic, naraščanje vlog in družega banki poverjenega denarja zahteva, da skrbi banka za primerno okrepljenje svojih lastnih sredstev, to je torej delniške glavnice in rezervnih zakladov.

Ravno v zadnjih mesecih smo imeli priliko, biti zanesljiva opora združništvu na Kranjskem in Štajerskem, kar nam je pa omogočilo edino le to, da smo vselej razpolagali čez potrebna sredstva.

Bilančni razvoj našega zavoda se najbolje kaže v sledečih številkah:

	v letu 1907	v letu 1910
Delniški kapital . . .	2,000.000	5,000.000
Reservni zaklad . . .	235.449	493.464
Vloge	7,240.002	11,064.138
Čisti dobiček	182.906	358.273
Skupni promet	613,000.000	1.033,000.000
Dividenda	6 %	7 %

Gori navedeni vzroki so bili povod, da je sklenil občni zbor delničarjev dne 7. marca t. l. zvišati delniško glavnico banke od K 5,000.000 na K 8,000.000 in sicer z izdajo 7500 novih delnic à K 400.— nom.

Ker je bil ta sklep z odlokom c. kr. ministerstva za notranje zadeve št. 15.955 z dne 9. junija t. l. odobren, je sklenil upravni svet v svoji seji dne 22. junija t. l. razpisati to zvišanje delniške glavnice pod sledečimi pogoji:

- 1.) **Subskripcija se vrši v času od 10. do 31. julija t. l. pri centrali Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani** in njenih podružnicah v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici, pri **Živnostenski banki v Pragi** in njenih podružnicah, pri **Jadranski banki v Trstu** in podružnicah, pri **Prvi hrvatski štedionici v Zagrebu** in njenih podružnicah, pri **Banki in štedionu na Sušaku in Reki**, in pri **podružnici Češke industrijalne banke na Dunaju**.

2364

Pri teh subskripcijskih mestih so tudi na razpolago potrebne tiskovine.

2. **Pravico, subskribovati nove delnice, imajo predvsem lastniki starih delnic po kurzu K 420.—** za komad, in sicer pripadejo na **5 starih delnic 3 nove**.

3.) Ostale delnice se ponudijo **novim** subskribentom in starim delničarjem (ako bi isti zahtevali razmerno večje število delnic) po kurzu **445.—** za vsako delnico. Pravico repartacije si pridržuje upravni svet.

4.) Kot **kaveljo** ozir. kot **prvi obrok** je plačati **takoj pri subskripciji K 120.—** ozir. **K 145.—** za vsako delnico, ostanek **K 300.—** pa **najpozneje do 30. septembra t. l.**

Radi enostavnosti je pa tudi mogoče vplačati ves znesek takoj pri subskripciji.

5. Nove delnice imajo kupon **za leto 1912**, in so deležne dobička za poslovno leto 1912. Zaradi tega se povrnejo subskribentom od vplačanih vsot **4½ %** tekoče obresti do **31. decembra 1911**.

Lasniki starih delnic morajo predložiti pri subskripciji tudi plašče svojih starih delnic v prekolekovanje.

Nove delnice bodejo enako starim notirane na dunajski in praški borzi, in se bodo izročile subskribentom proti vrnitvi potrdil, začetkom leta 1912.

Sedanji kurz delnic Ljubljanske kreditne banke na dunajski ozir. praški borzi ca. **K 472.—** pomeni pri 7%ni dividendi leta 1910 v znesku K 28.— skoraj 6%no obrestovanje in priporočamo torej zlasti denarnim zavodom, kapitalistom itd., da se udeležujejo v največjem obsegu te subskripcije.

V Ljubljani, dne 10. julija 1911.

Ljubljanska kreditna banka.